

ԱՐԻ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ Բ.Մ.Ը.Մ.
ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՃՐՋԱՆԻ

“ARI,”

BULLETIN

De

L'UNION de CULTURE
PHYZIQUE ARMENIEN.
de ROUMANIE

Adr. Bulv. Carol 27
BUCAREST

Արժանատի

Յ. Գ. ԱՔԱՆԱՍԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ

Ռում. 120 Լեյ, Արժ. 20Ֆր.

ՀԱՏԸ 5 ԼԵՅ

Բ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 2

15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1924

Վ. Տ Ա Ն Գ Ի Ս Ը Դ Է Ս

Կննդոս հարց մը միշտ ալ զբաղեցուցեր է ամե-
նուրեք մարդական եւ մարմնակրթական կազմակերպու-
թիւնները:

— Ո՞րն է սահմանը ամաթէօրի մը եւ փրօֆէօսի-
օնէի մը միջեւ, եւ քե՞սք է մարդական կազմակեր-
պութեան մը դռները բանալ ամաթէօն չեղողի մը
առջեւ:

Եւ մարդական շարժումը վարողները միշտ ալ
դժուարացեր են ճշգրիտ պատասխան մը տալ այդ հար-
ցումին, ընդունելով հանդերձ որ ամաթէօններուն մի-
այն բաց ըլլան իրենց դռները:

Բայց հարցը չէր կրնար լաւիսենապէս չլուծուած
մնալ: Մանաւանդ հիմա երբ փրօֆէսիօնելուքեան վճան-
գը կը մտահոգէ մարդական շրջանակները, եւ մարզիկ-
ներ՝ աշխարհի չորս կողմը՝ դրամի փոխարէն կը ցու-
ցադրեն իրենց մարմնին ճիգերն ու ուժը, դրամով իրենց
կորովը կը վաճառեն, դարձեալ հարցը սեղանի վրայ
կու գայ:

Ողիմպիական Միջազգային Յանձնախումբն է որ
խնդիրը սեղան կը բերէ: Առանց սպասելու որ Ողիմ-
պիական Համաժողովը, — որ 1925 Մայիսին պիտի գու-
մարուի Բրազիլի մէջ՝ Յառաջիկայ Միջազգային Ողիմ-
պիականին (1928 — Ամսթերսամ) վերաբերեալ մանրա-
մասնութիւններ հետեւու եւ մարդական ուրիշ շարք մը
կենսական հարցեր վճռելու համար, — իր վնիդը տալ
նաեւ ամաթէօնութեան հարցին շուրջ, Փարիզի Ողիմ-
պիականներուն աւարտումէն յետոյ ճիշտ մը գումարեց
ի Փարիզ, եւ բանաձեւեց կարգ մը հարցումներ՝ որոնք
պիտի ուղղուին աշխարհի բոլոր մարդական կազմա-
կերպութիւններուն ձեռնուելու եւ լուսաբանուելու հա-
մար Բրազիլի համաժողովէն առաջ:

Այդ հարցումներուն մէջ կան. —

Ա. Սփօռի մը մէջ փրօֆէսիօնել եղողը կրնա՞յ ու-
րիշ սփօռի մը մէջ ամաթէօն նկատուիլ:

Բ. Ամաթէօնի մը եւ փրօֆէսիօնելի մը միջեւ
հանդիպում մը բնոյթը ունի՞ ամաթէօն մը գրկելու իր
այդ հանգամանքէն:

Գ. Սփօռի մը ուսուցիչը՝ որ այդ սփօռը կ'ուսու-
ցանէ դրամի փոխարէն՝ փրօֆէսիօնել կը նկատուի:

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ՄԱՍՆԱ. ԶԻՒՂԵՐՈՒՆ

Ռումանիոյ չրջանի եւ արտաքսահմանի մասնա-
ճիւղերէն կը խնդրուի փութով փակել Արիի Ա. տար-
ուան բոլոր հաշիւները, ինչպէս նաեւ կանոնաւորա-
բար մեզ հասցնել Բ. տարուան բաժնեգրիները կամ
հատաժառանգութեանց արդիւնքը՝ հնարաւորութիւն
տալով այսպէս որ Արիի հրատարակութիւնը տեղի ու-
նենայ կանոնաւոր եւ յարմար:

Դ. Տարբերութիւն մը պիտի գտնուի ամաթէօններուն
դաս տուող ուսուցիչն եւ անոր միջեւ՝ որ փրօֆէսիօնել-
ներ կը պատահէ:

Ե. Սփօռի մը ուսուցիչը կրնա՞յ ամաթէօն նկա-
տուիլ ուրիշ սփօռի մը համար՝ զոր չի դասաւանդեր:

Զ. Այն ուսուցիչը որ կը հրաժարի սփօռ մը ու-
սուցանելէ կրնա՞յ վերստին ամաթէօն նկատուիլ:

Է. Իբրեւ օրապահիկ արկերի մը եղած վճարումը
պիտի նկատուի՞ սփօռի մը հետեւանով ստացուած հա-
տուցում:

Ը. Այդ վճարումը ուղղակի արկերի՞ն պէտք
է ըլլայ, քե՞սք այն անձին որուն հոյ կ'աշխատի եւ որուն
վճար մը կը հասցնէ արկերին բացակայութիւնը:

Թ. Այս վճարումը պիտի ըլլայ միմիայն մրցումնե-
րու մասնակցութեան օրերուն համար, քե՞սք անբերմա-
նի ամբողջ շրջանին:

Ճ. Պէ՞տք է երդում պահանջել մարզիկէ մը՝ մար-
դական կազմակերպութեան մէջ մտած անէն:

Ի. Երդումը կարելի՞ է անհատապէս պատահուիչ
դարձնել, քե՞սք բաւականանալ խմբական երդումով:

Հարցերն աւտոն որոնց անհարբէր չի կրնար մնալ
նաեւ Հ. Մ. Ը. Մ. ք, նկատ ունենալով որ զուտ ամա-
թէօններէ բաղկացած կազմակերպութիւն մըն է ինքը,
եւ որ իր ծոցին մէջ ալ յաճախ պատահած են ու կը
պատահին վեճեր՝ մարզիկի մը ամաթէօնութեան հան-
գամանքը հետեւու համար:

Այս հարցերուն լուծումը նաեւ անո՞ր համար սփ-
պողական է՝ որովհետեւ վերջերս տեղ տեղ վճանգաւոր
ձգում մը կը նշմարուի դրամի փոխարէն մրցման
մասնակցելու, ինչ որ կրնայ ցաւալի համեմատութիւններ
առնել երբ արմատախիլ չըլլայ սկիզբէն:

Այս նկատումներով է որ կ'ուզենք որպէսզի հար-
ցը ձեռնուի Հ. Մ. Ը. Մ. ի շրջանակներուն մէջ ալ: Մենք
մեր կողմէ, մեր կարծիքը կ'ըսենք յառաջիկայ քիով
խի: Փափաքելի է որ ուրիշ շրջաններ ալ բանաձեւէին
եւ մեզ հասցնէին իրենցը:

Հ. Մ. Ը. Մ. Ը ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՄԷՉ

ՊՈՒՔՐԷՇ

Սեպտեմբեր 14ին Անտրոնաքիի անտառը տեղի ունեցած սկսողական արշալի մը միջոցին կատարուեցան 7 սկսողական Բ. կարգի քննութիւնները, Քննիչ մարմինը կը բաղկանար սկսողական չրջանային յանձնախումբի երեք անդամներէն՝ Պ. Պ. Յ. Նըշանեանէ, Գ. Նազաշեանէ եւ Յ. Պղտիկեանէ։ Ներկայ էին նաեւ Շրջանային վարչութեան եւ Պուքրէշի մասնաճիւղի վարչութեան անդամներէն ոմանք։ Տեղի ունեցան կրակ վառելու, կերակուր եփելու, դրօշախօսութեան, կողմնաճանաչութեան, հետախուզութեան, ուշադրութեան, սկսողական գնացի, եւ այլն քննութիւններ։ Իրենց քննութիւնները յաջողութեամբ անցուցին Յարութիւն Մլրիճանեան, Յարութիւն Արզումանեան, Միսաք Եւամեան, Եղուարդ Ալլազեան, Մկրտիչ Փափազեան եւ Արամ Էրզեան։ Մօտ օրէն Բ. կարգի քննութեան պիտի ներկայանան 3 սկսողական ար։

ՔՕՆՍԹԱՆՑԱՆ

Հազիւ աւարտած Հ. Մ. Ը. Մ. Ը Ռումանիոյ Շրջանային ժողովն ու Ռումանահայ ողիմպիականը՝ Բօնաթանցայի մասնաճիւղը սկսաւ տնեդոտ գործունէութեան մը։ Անոր առաջին աշխատանքը եղաւ կադմիկ օրինաւոր վարչութիւն մը, որուն անդամ ընտրուեցան Պ. Պ. Ա. Շարաֆեան (ատենապետ), Սարգիս Սեղրոսեան (ատենադպիր եւ գոյքապահ), Հրանդ Տէր Օհանեան (Գանձապետ), Պողոս Տէյրիմէնճեան, Տըրդատ Թէրզեան, Կարպիս Կարապետեան եւ Վաղդէն Մարտիրոսեան՝ անդամներ։ Աթլէթիք յանձնախումբի անդամ ընտրուեցան Պ. Պ. Օննիկ Սեղրոսեան, Վաղդէն Մարտիրոսեան, Կարպիս Կարապետեան եւ Ասլան։

ՊԱՋԱՐՃԸՔ

Աւարտած ըլլալով իր միամեայ չրջանը, մասնաճիւղի վարչութիւնը Օգոստոս 31ին տուաւ իր հրաժարականը ընդհանուր ժողովին, եւ նոյն օրն իսկ զաղանի քուէարկութեամբ մասնաճիւղի նոր վարչութիւնը ընտրուեցաւ հետեւեալներէն. — Ե. Սրապիոնեան (ատենապետ), Կ. Նուրիճանեան (ատենադպիր), Հ. Աղամեան (գանձապահ), Օ. Պողոսեան (հաւաքիչ), Կ. Դաւիթեան (փոխանդամ), Խ. Քէրիփիլեան (սկսողական արարապետ)։

ՍԻԼԻՍՈՐԷ

Մասնաճիւղը օթմօպիլի արկածի մը զոհ տուաւ իր անդամներէն մէկը՝ Պ. Սիմոն Մանուկեան, որ տաճկական սպանդէն ազատած որբ մը՝ երկու տարիէ ի վեր Սիլիսթիէ հաստատուած էր իր մօրեղբորը քով։ Սիլիսթիէի հայութիւնը չքեղ յուղարկաւորութեամբ մը հողը դրաւ տարաբախտ պատանին։

ԿԱԼԱՅ

Շրջանային վարչութեան որոշումով՝ ջանքեր գ' ըլլան Կայացի մէջ հաստատելու համար Հ. Մ. Ը. Մ. Ը մասնաճիւղ մը։ Կը յուսանք շուտով տեսնել մասնաճիւղի կազմութիւնն ու աշխատանքի լծուիլը։

ՍՔՐՈՒՆԿԱ

Շրջանային վարչութիւնը պաշտօն տուած է Սթրուկայի որբանոցի ուսուցիչներէն Պ. Մականեանի՝ որբանոցին մէջ հիմնելու Հ. Մ. Ը. Մ. Ը մասնաճիւղ մը, համաձայն Շրջանային ժողովի թելադրութեանց։

ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հ. Մ. Ը. Մ. Ը Ռումանիոյ չրջանային նորընտիր վարչութիւնը Սեպտեմբերի սկիզբէն գործի անցնելով՝ յաջորդական կարգ մը նիստերու մէջ տուաւ կարգ մը որոշումներ, որոնցմէ գլխաւորները կու տանք ստորեւ. —

Շրջաբերական մասնաճիւղերուն

Շրջանային վարչութիւնը մասնաճիւղերուն ուղղուած շրջաբերականի մը մէջ կ'ըսէ. —

... Շրջանային վարչութիւնն, առաջին վայրկեանէն իսկ, ձեր ուշադրութեան կը յանձնէ այն պարագան թէ որպէսզի կարենանք հաւաքական ճիւղերով զլուխ հանել մեզ վախճուած պարտականութիւնը եւ վաղուան սերունդը իսկապէս փրկել հոգեկան եւ ֆիզիքական աղճատումէ, պէտք է որ

Ա. Բոլոր մասնաճիւղերը տողորուած ըլլան համերաշխ ոգիով մը. մէկդի թողուն անհատական ամէն ինքնասիրութիւն եւ անձնական ուրիշ ամէն նկատում, ըմբռնեն նուիրականութիւնը դրօշին որ կը համախմբէ ու կը միացնէ զիրենք իրեւ անդամները մէկ ընտանիքի մը, եւ ձեռք ձեռքի տուած, մէկ սիրտ մէկ հողի, ճգնին լրականացնելու Հ. Մ. Ը. Մ. Ը նշանաբանները յանուն վաղուան սերունդին ազնուացմանը։

Բ. Բոլոր մասնաճիւղերը նկատի ունենան թէ առանց հողիի դաստիարակութեան ի դուր է բարիք սպասել առողջ եւ զօրաւոր մարմինէ մը, թէ մարմնի զարգացման հետ եւ նոյնիսկ անկէ աւելի պէտք է խնամք տանիլ սրտի ու հողիի ազնուացման, եւ հետեւաբար ամէն ճիւղ թափել որպէսզի զանց չառնուի ոչ մէկ աշխատանք՝ մեր շարքերը բարոյապէս ալ տիպար կազմակերպութեան մը վերածելու համար։

Գ. Մեր բոլոր մասնաճիւղերը գլխուն թէ Հ. Մ. Ը. Մ. Ը մէջ տիրապետող արտաքին չափը չէ, այլ ողին, հետեւաբար մեր մարդական եւ սկսողական շարքերուն ներշնչեն թէ Հ. Մ. Ը. Մ. Ը նպատակը տարազն ու նշանակները չեն, այլ պատրաստութիւնը շարքաշ, կարգապահ, ընկերասէր եւ սուսքինի սերունդի մը։

Վիճակագրական

Շրջանային վարչութիւնը մասնաճիւղերուն գրեց ընդհուպ հաղորդել մասնաճիւղերու մարզիկ, սկսողական եւ օժանդակ անդամներուն լիակատար ցանկը, նշանակելով անոնց անունն ու մականունը, տարիքը, ծննդավայրը, ուսման աստիճանը, մրցմանց կամ փորձերու մէջ իր չափած մրցանիշերը, իր մուտքի թուականը Հ. Մ. Ը. Մ. Ը մէջ, եւ կցելով իւրաքանչիւրին երեքական լուսանկարները։

Սկսուածական եւ արիւթիկ յանձնախումբեր

Երջանային վարչութիւնը, համաձայն չրջանային ժողովի որոշման, կազմած է ամբիթիք եւ սկսուածական երկու անջատ յանձնախումբեր՝ որոնք պիտի դեկլարեն մարդական ու սկսուածական գործը Ռուս-մանիոյ չրջանին մէջ: Սոյն յանձնախումբերը պիտի պատրաստեն տարուան մէջ կատարուելիք ընդհանուր աշխատանքներուն ծրագիրը եւ վարչութեան խողովակով պիտի հաղորդեն մասնաճիւղերուն՝ որպէսզի ըստ այնմ առաջնորդուին իրենց գործունէութեան ընթացքին: Յանձնախումբերը տարուան ընթացքին եւս մասնաճիւղերուն պիտի հաղորդեն իրենց յարմար տեսած հրահանգները իրենց ուղեցոյց անոնց: Փութայօլի եւ ամբիթիքի մասին որ եւ է վէճ որ եւ է մասնաճիւղի մէջ՝ պէտք է ներկայացուի ամբիթիք կեդրոնական յանձնախումբին կարգադրութեան, ինչպէս նաեւ անոր հաւանութեան ենթարկուին այն մրցունքները զոր որ եւ է մասնաճիւղ կը ծրագրէ կատարել իր սահմանէն դուրս Հ. Մ. Բ. Մ.ի ուրիշ մէկ մասնաճիւղին կամ ոտար խումբին հետ:

Սկսուածական Յանձնախումբը եւս իրաւասու է լուծելու սկսուածական շարքերու մէջ յաւաք եկած որ եւ է վէճ ինչպէս նաեւ արտօնելու մասնաճիւղի մը սկսուածներուն բանակումը կամ պտոյտը մասնաճիւղի սահմանէն դուրս:

Ամբիթիք յանձնախումբի անդամներն են Պ. Պ.

Վահէ Տիրատուրեան, Սիմոն Պապիկեան, Յարութիւն Ապաղեան, Կարպիս Արսլանեան, Ծահէն Կիւրճեան: Իսկ սկսուածական յանձնախումբի անդամներն են Պ. Պ. Յակոբ Նշանեան, Դարբիէլ Նազաչեան, Յակոբ Պապիկեան, Տօքթ. Ա. Տիրացեան:

Փութայօլի Ռուսմանիոյ ակոյեանութիւնը

Փութայօլի ֆինային համար Շրջ. վարչութիւնը Սիւստոթէի մասնաճիւղին մինչեւ Սեպտ.ի վերջը պայմանաժամ տուած է երթալ Պուքրէշ՝ մրցելու համար Պուքրէշի մասնաճիւղի Փութայօլի թիմին հետ: Հաւանակ պարագային Պուքրէշի Փութայօլի թիմը պիտի նկատուի այս տարուան Ռուսմանիոյ ակոյեան:

Բանակումի մասին

Երջանային վարչութիւնը հաստատեց որ այս տարուան բանակումը տեղի ունեցած է անբաւարար, սկսուածներուն թիւը եղած է քիչ, եւ անոնց կարգապահութիւնը բանակումի ընթացքին անգոհացուցիչ: Բանակումի մասնակցող մարզիկ անդամները, սակայն, աւելի գնահատելի ընթացք մը ունեցած են բանակումի ատեն: Բանակումի չրջանին իրենց ցոյց տուած ընկերական ու կարգապահական տիպար ընթացքով աչքառու եղած են Պ. Պ. Յովակիմ Թորոսեան (Պուքրէշի մասնաճիւղէն) եւ Յարութիւն Տէր Մինասեան (Դուրգապիւլի մասնաճիւղէն) այժմ Բօնսթանցա), որոնց անունները Շրջ. վարչութիւնը պէտք տեսաւ հաղորդել մասնաճիւղերուն:

Հ. Մ. Բ. Մ. Բ. ԱՐՏԱՍԱՀ ՄԱՆԻ ՄԷՁ

ՄԱՐՍԵՅԼ

Հ. Մ. Բ. Մ.ի մասնաճիւղ մը ստեղծուեցաւ նաեւ Մարտիի մէջ: Մասնաճիւղը ունի իր սկսուածական կազմակերպութիւնը, ամբիթիք կազմը եւ Փութայօլի խումբը: Փութայօլի Ա. Թիմը օգոստոս 30ին մրցում մը ունեցաւ յունական էլէնիք խումբին Ա. թիմին հետ եւ Օի դէմ 1 կօլով յաղթեց:

ՌՈՒՍՃՈՒՐ

Ռուստուքէն կը գրեն մեղի. «Հ. Մ. Բ. Մ.ի տեղւոյս մասնաճիւղը կը բաղկանայ 60 անդամներէ, մասնաճիւղը ունի սկսուածական 3 խմբակներ. յաւաք կ'երթան սկսուածական աշխատանքներն ու մարզական փորձերը: Ռուսիք նաեւ Փութայօլի խումբ մը՝ որուն քէփթընն է Պ. Վահրամ Զուլիկեան: Դեկտեմբերի վերջը պիտի կատարուի սկսուածներու նորընծայի քննութիւնները: Տեղւոյս հոգաբարձութիւնը մասնաճիւղիս տրամադրած է Աղզ. վարժարանի մէջ սենեակ մը՝ ուր շարաթական երկու օր սկսուածական դասաւանդութիւն տեղի կ'ունենայ: Մասնաճիւղի վարչական կազմը կը բաղկանայ հետեւեալներէն. Պ. Պ. Վարդան Վարդանեան՝ ատենապետ, Մուշեղ Հայրապետեան՝ ատենադպիր, Դէորդ Մամուկեան եւ Օ. Բէչեան՝ խորհրդական, Հայկ Ս. Գանձապետ: Սկսուած խմբակներն է Պ. Մուշեղ Հայրապետեան, Լեւոն Յակոբեան՝ վարիչ առաջնորդ եւ Ն. Խրիստամեան ու Հրաչ Տողրամաճեան՝ առաջնորդ: Օգոստոս 24ին, կիրակի օր, մասնաճիւղիս Փութայօլի խումբը մրցում մը ունեցաւ պուլկարական Նափրէտա խումբին հետ եւ Օի դէմ 2 կօլով պարտուեցաւ»:

ԹԱԹԱՐ ՓԱՋԱՐՃԸՐ

Թաթար Փաղարճը մէջ եւս կազմուեցաւ Հ. Մ. Բ. Մ.ի մասնաճիւղ մը: Այս կերպով Պուլկարիոյ մեր մասնաճիւղերուն թիւը կը բարձրանայ 7ի (Ֆիլիպէ, Վառնա, Սօֆիա, Ռուստուք, Պուրկազ, Թաթար Փաղարճը եւ Շուսէն):

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հ. Մ. Բ. Մ.ի Յունաստանի կեդրոնական վարչութիւնը կազմուեցաւ կուսակցութեանց եւ յարանուանութեանց ներկայացուցիչներէ եւ անհատներէ:

Պ. Պ. Առաքէլ Պետրոսեան՝ ատենապետ, Արամ Յովհաննէսեան՝ փոխ-ատենապետ, Ահարոն Եսայան՝ ատենադպիր, Սեդրակ Նիկողոսեան՝ փոխ-ատենադպիր, Պատ. Յովհաննէս Աճէմեան՝ դանձապետ, Դէորդ Յարէթեան՝ Փութայօլի եւ ամբիթիք խմբապետ, Հայկ Տէտէեան եւ Պետրոս Դայանեան՝ սկսուածական ներկայացուցիչներ, Յարո թիւն Դըրճեան՝ պատուոյ նախագահ:

Կը խնդրուի Յունաստանի եւ արտասահմանի բոլոր Հ. Մ. Բ. Մ.ի մասնաճիւղերէն յետ այսու թըղթակցել յիշեալ կեդրոնի հետ հետեւեալ հասցեով.

Ա. Պետրոսեան

Մեղալոն Վաթի, թիւ 1-7

Բիւրէա (Յունաստան)

Ծանօթ.— Յունաստանի կեդր. սկսուածական յանձնախումբի յարաբարութիւնը՝ յաջորդ թիւով:

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Ա. Մ. Ե. Բ. Ի. Կ. Ա. Հ. Ա. Յ. Բ. Ո. Ղ. Ի. Մ. Պ. Ի. Ա. Կ. Ա. Ն. Ը

1924 Օգոստ. 10ը, Ամերիկահայ կեանքի մէջ պատմական ու յիշատակելի օր մը պիտի ըլլայ:

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Ամերիկայի չրջանի Բ. ողիմպիականը տեղի ունեցաւ Պրուքլին, Ն. Ե.ի «Իւլմէր Բարք» ընդարձակ մարզադաշտին վրայ, ի ներկայութեան խուռնեւրամ բաղմութեան մը:

Նախորդ տարուայ Ա. ողիմպիականի հետ բաղդատմամբ, այս Բ. ողիմպիականը աւելի յաջող ու փայլուն անցաւ:

Հ. Մ. Ը. Մ. Ամերիկայի չրջանի կեդր. վարչութիւնը գեղեցիկ գաղափարը ունեցած էր՝ այս Բ. ողիմպիականը անուանել՝ Ամերիկահայ Բ. Ընդհ. Ողիմպիական, պատենութիւն տալով Ամերիկայի մէջ զտնուող եւ Հ. Մ. Ը. Մ.ի անդամ չեղող բոլոր հայ մարզական միութեանց, որ երեւան գան իրենց զանազան կարողութիւններով ու աթլէթիկ խաղերով:

Այս գաղափարը ունեցաւ իր օղտակար արդիւնքը, որու հետեւանօք New Armenia Athletic Clubէն ութը մարզիկներ, Lexington Social Club's Sacred Teamէն 11 ֆութպօլիստներ, ինչպէս նաեւ Clifton High Schoolէն ուրիշ հայ մարզիկ մը, իրենց մասնակցութիւնը բերին:

Ողիմպիականը յաջող ու արդիւնաւոր ընկալու համար, կարգադիր յանձնախումբը յաջողած էր նաեւ ապահովել հովանաւորութիւնը՝ Նիւ Եօքքսքնակ հետեւեալ ծանօթ անձնաւորութիւններուն, Բարգէն Սրբազան, Վեր. Ա. Կլտիկեան, Պ. Պ. Ա. Գարակէօզեան, Հ. Թէֆէեան, Զատիկ Մաթիկեան, Վ. Քիւրքեան, Ա. Կիւմիւրեան, Տօքթ. Յովհ. Երկանեան:

Օրուան թագուհին էր դերասանուհի Տիկ. Ար. Զարիֆեան, իր հետ ունենալով պատուոյ Օրիորդներ Օր. Ե. Մովսէսեան եւ Օր. Մ. Սահակեան:

Մարզահանդէսը բացուեցաւ «Մեր Հայրենիք»ով, գեղեցիկ նուագախումբի մը կողմէ, որու ընթացքին եղաւ պաշտօնական տողանցք մը, ժողովրդեայ բուռն ծափահարութեանց մէջ:

Ահաջին շարքի վրայ էին Ողիմպիականի պաշտօնատարները, ետեւէն կու գար երկրորդ խումբը՝ New Armenia Athletic Clubի մարզիկները (8 հոգի), երրորդ խումբն էր՝ Հ. Մ. Ը. Մ.ի Նիւ Եօքքի մարզիկները (21 հոգի), իսկ չորրորդ խումբը՝ Lexington Social Clubի ֆութպօլի խումբը (11 հոգի):

Յետոյ սկսան խաղերը, որ հետեւեալ արդիւնքը տուին.

100 barsa (91,40մ) վազք. — 1. Վ. Քիւլիւկեան (*) (112/5 երկվ.), 2. Ա. Իսկէնտէրեան, 3. Ե. Պալպալեան (New Armeniaէն):

Գունդ ցետել. — 1. Պ. Շահինեան (10, 18մ), 2. Ե. Պալպալեան (New Armeniaէն), 3. Ե. Ծօպուլեան (New Armeniaէն):

(Նախորդ մրցանիշը կոտրած)

Վազելով մէկ քայլ ցատկել. — 1. Պ. Պէօրէկեան (5,91մ), 2. Պ. Շահինեան, 3. Ա. Իսկէնտէրեան:

(Նախորդ մրցանիշը կոտրած)

* խումբի անուն ջնշանակուածները Հ. Մ. Ը. Մ.ի անդամներ են:

220 barsa (201,08մ) վազք. — 1. Թ. Քէլէշեան (22 երկվ.), 2. Ա. Իսկէնտէրեան, 3. Վ. Քիւլիւկեան: (Այսարհի մրցանիշին մօտեցած)

Սլաւառ սլ ցետել. — 1. Ե. Պալպալեան (23,1 մ (New Armeniaէն), 2. Ն. Սէմէրեան, 3. Պ. Շահինեան (Նախորդ մրցանիշը կոտրած)

Ետք քայլ ցատկել. — 1. Պ. Պէօրէկեան (11,63մ) 2. Պ. Շահինեան, 3. Գ. Օ. Յակոբովիչ:

Մէկ մղոն (1609 մ) վազել. — 1. Լ. Խաչատուրեան (5 վրկ. 282/5 երկվ.) (New Armeniaէն), 2. Ն. Սէմէրեան, 3. Ս. Մարշալ (New Armeniaէն):

Նիզակ ցետել. — 1. Ս. Իկարեան (34,38մ) (Clifton High Schoolէն), 2. Ա. Պէնիկեան, 3. Պ. Պէօրէկեան:

(Նոր մրցանիշ)

Քառորդ մղոն (402մ) վազել. — 1. Թ. Քէլէշեան (1 վրկ.), 2. Ա. Իսկէնտէրեան, 3. Վ. Քիւլիւկեան:

(Նախորդ մրցանիշը կոտրած)

Վազելով բարձրօրին ցատկել. — 1. Պ. Պէօրէկեան (5,91մ), 2. Պ. Շահինեան, 3. Ա. Իսկէնտէրեան:

(Նախորդ մրցանիշը կոտրած)

Հեծելաքիւ 3 մղոն (4827մ). — 1. Գ. Կարաօղլուեան (9 վրկ. 55 երկվ.), 2. Հ. Գասպարեան, 3. Օ. Քէմանեան:

(Նախորդ մրցանիշը կոտրած)

Գրօսաքաւ խումբերու միջեւ. — Հ. Մ. Ը. Մ.ի Նիւ Եօքքի մասնաճիւղի եւ New Armenia Athletic Clubի միջեւ զրօշարշաւի մրցում տեղի ունենալով՝ Հ. Մ. Ը. Մ. յաղթական ելաւ:

Ֆութպօլի մրցում. — Խաղերու վերջաւորութեան տեղի ունեցաւ ֆութպօլի մրցումը՝ Հ. Մ. Ը. Մ.ի Նիւ Եօքքի մասնաճիւղին եւ Lexington Social Club's Sacred Teamի միջեւ եւ Հ. Մ. Ը. Մ. Օի դէմ 5 կօլով յաղթական ելաւ:

Նախորդ տարուան Ա. Ողիմպիականին օրը Հ. Մ. Ը. Մ. New Yorkի եւ Philadelphiaի մասնաճիւղերու միջեւ ֆութպօլի մրցում կապարուտած էր եւ Ֆիլատէլֆիա յաղթած ըլլալով յաղթութեան բաժակը ստացած էր, պայմանաւ սակայն որ երեք տարի շարունակ յաղթողին պիտի ըլլար բաժակը վերջ ի վերջոյ: Ֆիլատէլֆիա չմասնակցեցաւ Բ. Ողիմպիականին, եւ ոչ ալ ֆութպօլի մրցման համար ներկայացաւ դաշտին վրայ, հետեւաբար ըստ օրինի բաժակը իրենց սեփականութիւնը ըլլալէ դադարեցաւ եւ New Yorkի Հ. Մ. Ը. Մ.ի եւ Lexington Social Club's Sacred Teamի միջեւ կատարուած մրցումէն յետոյ Հ. Մ. Ը. Մ.ի Նիւ Եօքքի մասնաճիւղին սեփականութիւնը դարձաւ:

Մրցումներէն յետոյ տեղի ունեցաւ մրցանակաբաշխութիւնը՝ օրուան թագուհիին կողմէ: Օրուան ախոյեան յայտարարուեցաւ Պ. Պօղոս Պէօրէկեան, որ մրցանակներու տուակաւորն էր շահած էր, հակառակ անոր որ դեռ մրցումներէն երկու օր առաջ իր ոտքին վրայ թեթեւ դործողութիւն մը ունեցած էր:

Ս. ՇՄԱԻՈՆԵԱՆ

Մ Ի Զ Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն Մ Ա Ր Զ Ա Խ Ա Ղ Ե Ր

Հեծանիւով Ֆրանսայի օրջանք

«Օթո»ի կողմէ կազմակերպուած հեծանիւով Ֆրանսայի 18րդ շրջանը տեղի ունեցաւ Յունիս 21էն Յունիս 20, մէկ ամսուայ միջոցի մը մէջ, մրցումը կը բաղկանար 15 հայտուածէ (étape) հետեւեալ հանգրուաններով. Փարիզ—Հալլը—Շէրպուրկ—Պրէսթ—Լէ Սապլը—Պուլոն—Լիւշօն—Բէրրինեան—Փուլօն—Նիս—Պրիանսոն—Ժէքս—Սթրազպուրկ—Մէյ—Տիւնֆէրք եւ կրէին Փարիզ:

Ընդհ. դասակարգութեան մէջ յաղթանակը չափուելու իտալացի Օթալիս Պոթէլիս որ նախորդ տարի իր առաջին մասնակցութեան առին երկրորդ հանգրուանը էր: Ամբողջ հեռավորութիւնը՝ 5427 քիլոմէթր կտրած ըլլալով 226 ժամ 18 վ. 21 երկ. է, Պոթէլիս վաղած էր ժամական 23 քիլ. 958 մ.ի արագութեամբ մը: Երկրորդ եւ երրորդ հանգրուանը Նիքոլա Ֆրանց եւ Պիլյօ, առաջինը 35վ. 36 երկ.ի եւ երկրորդը 1 ժամ 32 վ. 13 երկ.ի ուշացումով մը: Պոթէլիս վերջինին վրայ ունէր 45 ժամ 12 վ. 5 երկ.ի յառաջացում մը:

Հեծանաւորներու կշիռները մրցումէն առաջ եւ վերջը զգալի տարբերութիւն կրած էին: Այսպէս Պոթէլիս 73էն իջած է 69,4ի, Ֆրանց 77,7էն 66,7ի Պիլյօ 70էն 65ի:

Բացի զանազաններու եւ հեծանիւի տուններու կողմէ եղած կարեւոր նուիրատուութիւններէն «Օթո»ի տրամադրած 100 000 ֆր.ի գումարէն Պոթէլիս կը շահի 18913 ֆր. Ֆրանց 10913 ֆր. եւ ինչ:

Կռիւմարի մրցումներ

Յունիս 23ին Վալերամի սրահին մէջ 10 բառենտոնոյ կռիւմարտի մրցման մը մէջ Մազլուս կը յաղթէ Ֆրանսացի Ժէօ Անդօնի:

* * Օգոստոս 9ին Վելոդրոմ ա' Զիլէրի մէջ Թուրքիոյ փետուր ծանրութեանց ախոյեանը Արթին երկրորդ բառենտին abandonով կը յաղթէ Տըլաւալի, առաջին բառենտին զայն դետին նետելէ վերջ անգամ մը: Նոյն իրիկունը նոյն վայրին մէջ տեղի ունեցաւ նաեւ թեթեւ ծանրութեանց Եւրոպայի ախոյեանութեան մրցումը տիտղոսը կրող Ֆրէա Պրէթօնէլի եւ Պելճի-գացի Ժէրմէնի միջեւ 12 բառենտով: Պրէթօնէլ կէտով յաղթեցով իր հակառակորդին Եւրոպայի ախոյեանութեան իր տիտղոսը կը պահէ:

* * Օգոստոս 9ի օրը ուրիշ կարեւոր մրցում մը տեղի ունեցաւ Լոնտոնի մէջ Ամերիկացի Թոմմի Զիպպընսի եւ Անգլիացի Ճէք Պուլֆիլտի միջեւ: Ամերիկացի ախոյեանը երրորդ բառենտին իր հակառակորդը նօք առնելով պարտութեան կը մատնէ:

* * Օգոստոս 13ին Վալերամի սրահին մէջ 12 բառենտով կարեւոր մրցում մը տեղի ունեցաւ Թուրք Մազլուսի (ինչպէս թոյլ կու տայ զինքը կոչել այտեղ) եւ Ֆրանսացի Արլէրէլի միջեւ: Երկու մրցորդներն ալ լուրջ պատրաստութիւններ տեսած էին այս մրցումէն յաղթական դուրս գալու համար, որովհետեւ հասոյթին ամբողջութիւնը 3000 ֆր. պիտի ստանար յաջող մրցորդը, Սոյն մրցումը վերջացաւ Ֆրանսացի կռիւմարտիկին յաղթանակով:

* * Օգոստոս 13ին Տօլիլի մէջ Ֆրանսացի Անտրէ Բուլիս հակառեցաւ Եւրոպայի փետուր ծանրութեանց ախոյեան Պելճիգացի Հէպրանի հետ: Այս մրցումն ալ շահուեցաւ Ֆրանսացիին կողմէ: Բայց որովհետեւ ախոյեանութեան տիտղոսը իսպառնակէր մէջ չէր դրուած, Հէպրան կը մնայ դարձեալ Եւրոպայի ախոյեան:

Յառաջիկայ միջազգային ոլիմպիականը

Ինչպէս յայտնի է յաջորդ միջազգային Ոլիմպիականը չորս տարի վերջ տեղի պիտի ունենայ Ամսթեր-տամի մէջ 1928ին: Այժմէն իսկ սկսուած է նախապատրաստական աշխատանքներու: Իրր այդ համաժողովի վայր որոշուած է Բրակա հետեւալ թուականներուն: Գործադիր լանձնախումբի ժողով 1925 մայիս 24 եւ 25:

Միջազգային Ոլիմպիական լանձնախումբի ժողով 1925 մայիս 26, 27 եւ 28:

Համազգումար 1925 մայիս 29,30 եւ յունիս 1էն 5:

Զանազան միջազգային համադաշնակցութիւններու եւ ազգային ոլիմպիական լանձնախումբներու առաջարկները պէտք է զրկուին Միջազգային Յանձնախումբին 1925 յունիս 1էն առաջ, որ իր կարգին իր աշխատութեան ամփոփոյքը պիտի զրկէ միջազգային համադաշնակցութեան (fédération) եւ ազգային ոլիմպիական լանձնախումբներուն, առնուազն Բրակայի համաժողովին երկու ամիս առաջ:

Մազլուսը որ նախ քան այդ Հ. Մ. Բ. Մ.ի պատգամաւորական ժողովը տեղի ունենար եւ Հ. Մ. Բ. Մ.ի նոր կեդրոնը որոշուելէ վերջ հարկ եղած ձեւաւ նախկները փութով կատարուէր Միջազգային Ոլիմպիական Յանձնախումբի մօտ, մեր մասնակցութիւնն ալ ապահովելու համար յառաջիկային համար:

Միւս կողմէ կ'իմանանք որ Փարիզի Հ. Մ. Բ. Մ.ի անդամներէն Պ. Պ. Ժ. Եադմուրիան եւ Բ. Ժապոնի տեսակցութիւն մը ունեցած են Միջազգային Ոլիմպիական Յանձնախումբի նախագահ Պ. ալ Գուպէր-թէնի հետ որ սիրալիր ընդունելութիւն մը կատարած է եւ համակրանքով արտայայտուած է Հայերու հանդէպ: Հայերու Միջազգային Ոլիմպիականներու մասնակցութեան զաւով յարգելի նախագահը ըսած է թէ Հայերու մասնակցութեան մէջ ու եւ է անպատեհութիւն չկայ եւ եթէ անցեալ տարի իսկ դիմում մը կատարուած ըլլար, Փարիզի Ոլիմպիականին մէջ Հայերն ալ իրենց ներկայացուցիչը կ'ունենային: Յիշած է նոյնպէս որ ամէկ առաջ Հ. Մ. Բ. Մ.ը Պուլէն դիմում մը կատարած է Շ. Օ. Ի.ի արձանագորութեամբ համար, ըայց որովհետեւ արուած պատասխանին վրայ նոր դիմում մը չէ կատարուած սոյն լանդրանքը անհետեւանք մնացած է: Ի վերջոյ խորհուրդ տուած է կազմել Հայ Ոլիմպիական Յանձնախումբ մը եւ յառաջիկայ Յունուար 1 էն առաջ դիմում կատարել Շ. Օ. Ի.ի որպէսզի նախքան Բրակայի համաժողովը հարկ եղած ձեւակերպութիւնները կատարուին:

* * Միջազգային Ոլիմպիականի Յանձնախումբը յառաջիկայ ոլիմպիականներու յայտադրէն ջնջած է զանազան անպատեհութեանց համար 10,000 մէթր քալելու, քրօսքընթրիի, երեք քալ ցատկելու, խըմբական 3000 մէթր վազքի, ցանկաբշտի (ցանկաբշտ (steeple) չէր թէյ արգելաբշտի (110 եւ 400) հետ) եւ տէքաթլօնի մրցումները: Ասկէ առաջ արդէն

վերցուած էր կնցած բարձրութիւնն եւ երկայնութիւնն ցաակերու մրցումները որոնք տեղի չունեցան թէ Անվէսի եւ թէ Փարիզի մէջ:

* * Փարիզի Ցրդ ողիմպիականի բոլոր մրցումներու հասոյթի ընդհանուր գումարը եղած է 5,466,610 որուն մէջ պաւակաւոյն գումարը բերած են ֆութպոլի խաղերը 1,7987,51 ֆր. եւ ապա ակթիւթիք խաղերը 1,590,420 ֆր:

* * Ինչպէս սովորութիւն է, Փարիզի ողիմպիականէն վերջ զանազան ազգերու պատկանող մարզիկներ այցելութիւններ կատարեցին դրացի երկիրներու ինչպէս Սնգլիոյ, Պելճիգայի, Շուէտի եւ յն.ի մէջ: Ամերիկացի խումբ մը մարզիկներ Սթոքհոլմի ու շուէտական կարգ մը քաղաքներու մէջ շրջան մը կատարելէ ետեւ շաղկապի մրցումներու մասնակցելէ վերջ այցելեցին Պերլին ուր իրենց լաւագոյն արագավազ մարզիկները Բէտօք եւ Մըրչիսըն պարտուեցան գերման չուպէնէ որ այդ միջոցը կտրած է 10⁴/₅ երկվէն: Այս վերջինն ալ իր կարգին անոնցմէ պարտուած է 200 մէթրի մէջ: չուպէն մեծ հիացում պատճառած է իր ամերիկացի հիւրերուն վրայ որոնք զինքը հրաւիրած են դալ վաղելու Ամերիկայի մէջ:

Լողալու մրցում մը

Օգոստոս 2էն 3 Մարաթոն լողալու մեծ մրցում մը կազմակերպուեցաւ «Օթթ»ի կողմէ 40 քիլոմէթր հեռաւորութեան մը վրայ Գորպէյէն Փարիզ: Այս մրցման մեկնումը որուն սահմանափակ թիւով ընտրուած լողորդներ կը մասնակցէին, միայն տրուեցաւ օգոստ. 2ի գիշերը ժամը 1ին եւ աւարտեցաւ Քրէթիէնի յաղթանակով յաջորդ օր ժամը 13էն 3 վայրկեան վերջ, սոյն միջոցը կտրելով այսպէս 12 ժամ 3 վայրկեանէն:

Միջազգային մարզական մրցումներ

Օգոստոս 3ին Պելճիգայի մէջ տեղի ունեցաւ Ֆրանսա—Պելճիգա տարեկան մարզական ախոյեանութեան մրցումները որոնք շահուեցան Ֆրանսայի կողմէ 44ի դէմ 76 կէտով: Տեղի ունեցող 13 մրցումներէն 5ը, 100, 200, 400, ձող եւ դրօշարչաւ շահուեցան Պելճիգայի, իսկ մնացեալ եօթը Ֆրանսայի կողմէ:

Իգական սեռի միջազգային մրցումներ

Օգոստոս 4ին Լոնտոնի մէջ տեղի ունեցան իգական սեռի յատուկ միջազգային մրցումներ որոնց մէջ յաղթանակը շահեցան Անգլիոյ մարզիկուհիները 56 կէտով որոնց կը յաջորդեն Ֆրանսա 20 կէտով եւ Զեւիսլաւաքիա 13 կէտով:

Փ Ա Ր Ի Ձ Ա Հ Ա Յ Մ Ա Ր Ձ Ա Կ Ա Ն Կ Ե Ա Ն Ք Ը

Հ. Մ. Ը. Մ.ի փառաւոր ողիմպիականէն վերջ զործունէութեան առիթ մը պէտք էր ի հարկէ Union Sportive Arménienneի գոյութիւնը ապացուցանելու համար: Եւ ահա մեծաշփոթ յայտարարութիւններով սկսաւ հրապարակը ազմկել: Ան Հ. Մ. Ը. Մ.ի անունը շահագործելով ու անդամներէն ոմանց բարեմտութիւնը եւ ուրիշի մը ճիշդական անձուկ վիճակը օգտագործելով՝ անոնց մասնակցութիւնը կ'ապահովէ: Խօսք ընել չէր մնար թերեւս եթէ այս ձեռնարկը կատարուէր Հ. Մ. Ը. Մ.ի վարչութեան խողովակով, որուն կողմէ պէտք էր սկզբունքով վճռուէր նախ մասնակցութեան կամ ոչ հարցը: Ի հարկէ Հ. Մ. Ը. Մ.ի մարզիկներուն այս խնդրին մէջ ցոյց տուած նկարագրի տկարութիւնը ցաւալի է:

Կը հարցնենք Union Sportiveի յարգելի Պ. Ատեւապետին թէ արդեօք գիտէ՞ որ մարզիկ մը կաշառելը ինչ ծանր պատասխանատուութիւն կը հրաւիրէ իր, իր պատկանած միութեան եւ ինչորոյ առարկայ մարզիկին վրայ: Դիտէ՞ եւ ուսումնասիրած է՞ արդեօք թէ ամաքեօր կամ բրօքսիօնէլ մարզիկի մը պարագան եւ հետեւանքները ինչ են: Մանաւանդ արօրերս թղթատած է մարզական թերթերը որոնք Comité Olympique Internationalի եւ Federativeներու ձեռք պաւած միջոցներու եւ հաստատած խիստ օրէնքներու արձագանքը կ'ըլլան ամաքեօր մարզիկները փրօքսիօնէլութեան վտանգէն փրկելու համար:

Մասնակցող հինգ միութիւններու մէջ առաջնութիւնը շահող Ռուսերուն 40 կէտին փոխարէն Հայերը կը շահին 19 կէտ, որուն 13 կէտը միայն Հ. Մ. Ը. Մ.ի չորս հինգ մարզիկները կ'ապահովեն:

Մրցումներուն արդիւնքները.— Միջակաւմային սոյն մրցումներուն մասնակցած են հինգ միութիւններ, որոնց մէջ առաջնութիւն շահած է Association

Sportive Russe 40 կէտ, Հայերը 19 կէտ, Club Sportif d'Herblay 18, Amical Club Sportif Corneillais 12, եւ Union Sportive Hellenique 8 կէտ:

Ժ. Խտիկեանէն վերջ Հայերու մէջ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերած է Ս. Յովհաննէսեան որ 400 մէթրը 54⁴/₅ երկվ. շահող Յոյնէն մէկ կուրծք տարրերութեամբ եկած է, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ Յովհաննէսեան կարող է (55¹/₅)ի հայկ. մրցանիշը կտրել:

Օրուան կարողաւոյն մարզիկ ներկայացուած է Ռուս Ռւրէ որ հինգ առաջին եւ մէկ երկրորդ մրցանակ շահած է:

100 մէթր.— 1. Ռւրէ 11³/₅ երկվ. (Ռուս):

400 մէթր.— 1. Տէհան 54⁴/₅ երկվ. (Յոյն) 2. Ս.

Յովհաննէսեան (մէկ կուրծք) (Ս.Ս.Ա.):

800 մ.— 1. Ս. Խաչիկեան (Ս.Ս.Ա.) 2' 12³/₅:

1500 մ.— 1. Բիգլմի (Ֆր.), 3. Կ. Թաշճեան (Հ.Մ.Ը.Մ.)

3000 մ.— 1. Կ. Թաշճեան (Հ.Մ.Ը.Մ.) 10 վրկ. 3²/₅

110 մ. արդիւարչաւ.— 1. Ռւրէ (Ռուս) 17³/₅

3000 մ. ցանկարչաւ.— Մօնթաներ (Ֆր.) 10 վրկ. 20.

400 մ. դրօշարչաւ.— 1. Ռուսերը 46²/₅ երկվ.

1500 մ. դրօշարչաւ.— 1. Գորմէյ (Ֆր.) 2. (Ս.Ս.Ա.)

Սկաւառակ.— 1. Ռւրէ (Ռուս) 32մ, 56, 2. Գ. Բէշիշեան (Հ. Մ. Ը. Մ.) 31մ, 93, 3. Ժ. Խտիկեան (Հ.Մ.Ը.Մ.) 31 մ, 27:

Նիզակ.— 1. Ռւրէ (Ռուս) 48մ, 72

Երկաթ.— 1. Ժ. Խտիկեան (Հ. Մ. Ը. Մ.) 12մ, 72:

2. Ռւրէ (Ռուս) 12մ, 38, 3. Գ. Բէշիշեան Հ.Մ.Ը.Մ. 11մ, 85

Բարձրութիւն.— 1. Սօքօրօֆ (Ռուս) 1մ. 60:

Ձող.— 1. Ռօշ (Ֆր.) 2մ, 70, 2. Ե. Գալզճեան (Հ. Մ. Ը. Մ.):

Երեք քաղ.— 1. Տօլքօրօֆ (Ռուս) 12մ, 15:

Երկայնութիւն.— Ռւրէ (Ռուս) 6մ, 51:

Վ Ա Ձ Ք

Վազգի ահեմ բազուկի զանազան շարժումները արագութեան վրայ անագին ազդեցութիւն ունին:

Կենսաբան Մարէյ տպագրող ցած է, որ վազքի առանձն մարմինը կ'ենթարկուի խոտորնակի ճոճումներու: Այս ճոճումները առաջ կու գան ոտքին մէկը կոխելէ յետոյ զայն վերցնել ու միւսը կոխելէն: Մէկ ոտքը կոխած ատեն, մարմինը մէկ անդամի վրայ կենալով, կը հակի այդ անդամի կողմը, որպէսզի մարմինին ծանրութեան կեդրոնը գայ համապատասխան ոտքին վրայ:

Այս խոտորնակի ճոճումներէն խուսափելու համար երկու յաջորդական կոխուածքներու կողմնակի հեռաւորութիւնը կարելի եղածին չափ պակսեցնելու է, առանց որուն մարմինը իր հաւասարակշռութիւնը զոնելու համար բազի քալուածքի նման պիտի տատանի. նմանապէս պէտք է ոտքերը կարելի եղածին չափ մօտեցնել յաւաքի խաղացումի միջնադիրին, այսինքն վազքի ատեն մարմինին աջ ու ձախ առած դիրքերուն մէջտեղէն անցնող գիծին, որ նոյն ատեն պիտի ըլլայ ծանրութեան կեդրոնի ստուերագիծը:

Բայց երբ վազող մը ուշադրութեամբ դիտենք, կը տեսնենք, որ սրունքը առաջ տարուելով իր համապատասխան զիստն ալ առաջ կը քաշէ, մինչդեռ ետեւը կեցող սրունքը՝ իր զիստը ետեւ կը բռնէ, ասկէ առաջ կու գայ իրանին տատանումը եւ հակումը: Ահա այս դիտողութեան հետեւանօք է, որ վազքի առանձն բազուկին տարբեր ձեւեր տալու մէթոտներ ծրնունդ առած են:

Այս մէթոտները կրնան վերածուիլ երկուքի, առաջինին մէջ իրանին այս հակումը դարձանել կ'աշխատին, երկրորդին մէջ, ընդհակառակը, կ'օգտագործեն իրանի այս շարժումը:

Առաջին մէթոտին մէջ, որուն կիրարկողներն են Ֆրանսացիները, Շուէտացիները եւ Ամերիկացիները, բազուկները հաւասարակշռուած են ճկունութիւնով,

անոնց շարժումը սրունքին շարժման ներհակն է, աջ բազուկը առաջ կը տարուի ձախ սրունքին հետ միաժամանակ եւ ձախ բազուկը՝ աջ սրունքին հետ միաժամանակ:

Ուրեմն բազուկները սրունքներուն դործունէութեան հակառակը կը կատարեն, անոնց շարժումը սրունքներուն շարժման ներհակն է, զի մադրելու հա-

վազքի արագութիւնը որքան աւելնայ, նոյնքան սրունքը արագութիւնով առաջ կը տարուի: Վազողը բազուկներու եւ սրունքներու շարժումներուն մէջ կատարեալ հաւասար ժամանակամիջոցը պահելու համար բազուկները այնքան աւելի պէտք է ծռէ, որքան արագութիւնը աւելի մեծ ըլլայ: Այս բազուկի ծռիլը մինչեւ ուղիղ անկեան կը հասնի եւ միշտ ճկունութիւնով կը կատարուի՝ ուսերու վրայ անօգուտ հակազդեցութենէն խուսափելու համար, ինչ որ յաւելուածական յոգնութեան մը պատճառ պիտի ըլլար:

Երկրորդ մէթոտին մէջ, կիրարկուած Անգլիացիներու կողմէ, յատկապէս Polytechnic Harriersներու վազողներուն եւ մասնաւորապէս Էտուըրտս խառնածին շամբիօնին կողմէ, սրունքներու յաւաքի խաղացումին պատճառով այս կոնքերու տատանումը կը դիմաւորուի բազուկներու շարժումով:

Բազուկները կը տեղափոխուին մարմինէն առաջ եւ անոր տակ եւ կը տեղափոխուին ծանրութեան կեդրոնէն անցնող ուղղաձիգ մակարդակի մը մէջ: Այս է այս երկրորդ մէթոտին էական սկզբունքը, ինչն է պարզ ծնունդ տուող դրդապատճառը:

Սրունքներու կողմէ տրուած շարժումը մարմինը կը քաշէ ոչ թէ հողին զուգահեռական ուղղութիւնով մը, այլ անոր հետ սուր անկիւն կազմող ուղղութիւնով: Այս ուղղութիւնը երկու ուժերու արտադրոյթն է, որոնցմէ մէկը կը միտի մարմինը առաջ մղելու եւ միւսը՝ ուղղաձիգօրէն զայն բարձրացնելու: Այս վերջին ուժը վազքին մէջ աւելի վիստակար է: Պէտք է աշխատիլ անոր ազդեցութիւնը պակսեցնել՝ մարմինին դէպ առաջ մղումը աւելցնելով եւ այդ արդիւնքին կը հասցնեն բազուկները: Միւս կողմէ տեղին է հաստատել, որ սովորական քայլի, ինչպէս նաեւ վազքի մէջ բազուկները ձգտում ունին մղուելու դէպի մարմնոյն կողմը, որ իրենց հակադիր է:

Այսպէս Էտուըրտս կ'օգտագործէ մէկ կողմէն այս բազուկի շարժման բնական միտումը եւ միւս կողմէ սրունքներուն շարժումով իրանին տատանումը, զիւրացնելու համար մարմինին դէպի առաջ ուղղումը՝ բազուկները «վար» բռնելով:

Էտուըրտսի պարտական բազուկի այս շարժումը կը պատճառէ, ինչպէս ըսինք, շատ մեծ դէպի առաջ իրանի հակում մը: Արդ, այս հակումը չափադանցօրէն կը տեղափոխէ ծանրութեան կեդրոնը եւ անկումի պատճառ պիտի ըլլար՝

եթէ հաւասարակշռութիւնը չհաստատուէր շնորհիւ սրունքներու երկայնութեան ու արագութեան: Նաեւ, բազուկներու այս շարժման մէջ երկայնութիւնը լայնութենէն չափադանց շատ է:

մար իրանի խոտորնակի ճոճումներուն, բազուկի եւ հակադիր սրունքի շարժումներուն մէջ հաւասար ժամանակամիջոց կայ:

Սկանուսին ծանօթութեան բաժինը

ՍՆՈՒՆԴԻ ՆԻԻԹԵՐԸ

ՄԻՍ.— Սմէն սնունդէ աւելի դէշ տեսակի միսը մարսողութիւնը կը խանդարէ և մինչեւ իսկ մահացու թունաւորութիւն կը պատճառէ:

Կաւ միսը կ'ունենայ հետեւեալ յատկանիշերը.

Յատակ, վառ կամ թուխ կարմիր գոյն, մաքուր հոտ, մսաներուն մէջերը բարակ ճարպի երակներ, թանձր ու լաւ կարծրացած ճարպ, ոսկորին կցուած ոսկրածուծ, դուրսէն առանց խոնաւութեան, մորթին թաղանթները ամրապէս կցուած մսաներուն:

Թէեւ ոչ վտանգաւոր, բայց հակառոշջալահական են նաեւ յոգնած կամ ջերմոտ կենդանիներու միսերը. ասոնք կը ճանչցուին իրենց անհաւասարապէս վարդադունած տեսքէն, ճարպի եւ ոսկրածուծի չզոյութենէն, կամ ոսկրածուծին հեղուկ վիճակի մէջ եւ ոսկորին չկայած ըլլալէն եւ մահաւանդ անոնց խոնաւութենէն:

Ամէն խոնաւ միս, որ վառուցուած ասեցն անգոյն կամ աքիւժոս հեղուկ մը կ'արտադրէ, պէտք է նետել:

ԿԱԹ.— Կաթը հրաշալի սնունդ մըն է, պայմանաւ, որ մաքուր եւ կատարեալ ըլլայ. դժբախտաբար միշտ այնպէս չէ. յաճախ իւրը ստանում է, կամ ջուրով խառնուած է, երբեմն նոյնիսկ անոր մէջ նշայի ալիւր աւելցուցած կ'ըլլան: Սմէն անպատեհութենէ խուսափելու լաւագոյն միջոցն է սկաուտի մը համար՝ կաթը կ'թել իր, աղբիւրէն, այսինքն կաթնոտ կենդանիին ստինքէն: Կարելի է կենդանիին տրոջ հետ համաձայնիլ այս մասին եւ աս պատեհութիւն մը կը ըլլայ նաեւ սկաուտին համար անձամբ կաթը կ'թել սովորելու: Դարձեալ սկաուտը այս կերպով հնարաւորութիւն կ'ունենայ տեսնել կենդանին ու քննել զայն, որպէսզի մի գուցէ ան իր ստինքներուն շուրջը ճեղքուած քներ ունենայ, որոնք յայտարար նշան են կենդանիին քիւլքիւլքիւլ ըլլալուն:

Կաթը կը քննեն կաթնաչափով, որ մէկ ծայրը անդիկ ունեցող ապակեայ խողովակ մըն է, որ կաթին մէջ ձգուած պարագային իր շատ կամ քիչ մխրճուելովը ցոյց կու տայ անոր մէջ գտնուած ջուրին համեմատութիւնը:

Կաթը կ'թելէ քիչ յետոյ պէտք է եռացնել ու այնպէս պահել, հակառակ պարագային կը կորն:

ՀԱԿԻԿԻԹ.— Հաւկիթին թարմ ըլլալը համեմատու համար զայն արեւին կամ ճրագի լոյսին դէմ կը բռնեն, երբ թափանցիկ ըլլայ՝ կը նշանակէ թէ թարմ է: Կայ երկրորդ միջոց մըն ալ, թարմ հաւկիթը հասարակ ջուրին յատակը կ'իջնէ, թարմ չեղողը ջուրին մէջտեղ կը մնայ եւ արուածը՝ ջուրին երեսը կ'ելլէ:

Սկանուս բնութեան մէջ

ԱՐԵՒԵԼՈՒՄ

Արիւնի նախորդ թիւին մէջ դրած էինք Արեւէն, Լուսինէն ու աստղերէն առաջնորդուելու միջոցները:

Բայց երբ երկինքը ամպոտ է եւ հնարաւորութիւն չունինք օգտուելու երկինքէն, ինչպէս պէտք է որոշենք մեր ուղղութիւնը:

Սակայն մտահոգուելու պատճառ մը չկայ, քնուած թիւնը հարուստ է միջոցներու տեսակետէն, միայն անոնց ծանօթանալու համար անհրաժեշտ է քիչ մը ուշադրութիւն:

Շատ մը երեւոյթներ կրնան մէկ մէկ ուղեցոյցներ ըլլալ մեզի, այսպէս.

Հովը արեւելումի սքանչելի միջոց մըն է, պաղ հովը զրեթէ միշտ հիւսիսէն կը փչէ, տաքը՝ հարաւէն, խոնաւը՝ ծովէն:

Յաճախակի ու սաստիկ հովերը հիւսիսէն կը փչեն, որոնց ազդեցութեան տակ ծառերը եւ հեռագրական ձողերը միշտ կը ծօլն դէպի հարաւ, որով հով չկեցած պարագային եւս կրնանք որոշել հարաւը՝ նայելով ծառերուն ու ձողերուն:

Նոյնպէս հիւսիսէն եկող անձրեւները՝ ծառերուն կողմերուն, պատերուն ու քարերուն կը մատակարարեն խոնաւութիւն մը, որուն հետեւանքով անոնց հիւսիսային երեսներուն վրայ կ'աճին դեղին-կանաչօրակ մամուռներ, սունկեր ու լոռեր:

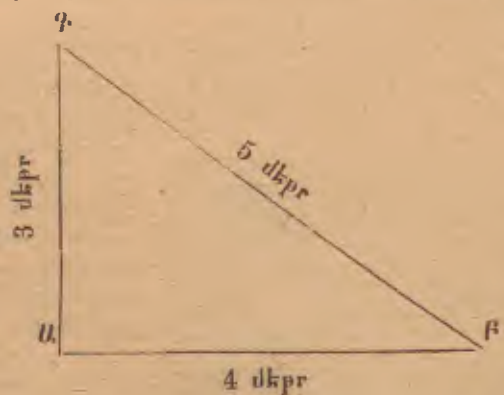
Բոյսերը կը կարօտին արեգական լոյսին ու ջերմութեան, որ կու գայ հարաւէն եւ միշտ դէպի այն կ'ուղղուին, անանկ որ ամպոտ ստեն ալ նայելով բոյսերուն ու ծաղիկներուն հակած կողմը՝ կրնանք որոշել հարաւը: Բոյսի մը աւելի մեծ տերեւները, աւելի դաւարուն ճիւղերը անոր հարաւային կողմը կը գտնուին:

Ֆիկեղեցիները եւս ճշգրիտ կերպով մեզի կը ցուցնեն կողմը, քանի որ անոնք միշտ արեւելք-արեւմտք ուղղութիւնը ունին:

Նոյնպէս, մանաւանդ Հայոց գերեզմաններու ուղղութիւնը կ'ըլլայ արեւելք-արեւմտք:

Սկանուս երկաշաղկ

ՀՈՂԻ ՎԵՐԱՅ ՈՒՂԻՊ. ԱՆԿԻՆ ՄԸ ՁԵՒՍՅՆԵԼ

Ան գիծին հետ Ա կէտը գազալի ունեցող եւ ուղիղ անկիւն մը կազմող գիծի մը ուղղութիւնը որոշելու համար 12 մէթր երկայնութիւն ունեցող չուանի մը երկու ծայրերը Ա կէտին վրայ հաստատուած ցիցի մը կը կապենք. Ա կէտէն սկսեալ ԱԲ գիծին վրայ 4 մէթր հեռի գտնուող Բ կէտին վրայ ցից մը կը տնկենք ու չուանը կը դարձնենք անոր ետեւէն, յետոյ Ա կէտէն չուանին վրայ 3 մէթր կը չափենք եւ այդ ՅԳ մէթրը ցուցնող կէտէն կը քաշենք՝ մինչեւ որ ԱԳ, ԲԳ մասերը երկու քն ալ պրկուած վիճակ ստանան. այս պարագային չուանը կ'առնէ ուղղանկիւն եռանկիւնի մը ձեւը, որուն կողմերուն երկայնութիւնները կ'ըլլան 3, 4 եւ 5 մէթր եւ ԳԱԲ անկիւնը ուղիղ կ'ըլլայ:

Յ. Գ. Ա.